

Handläggare

Gabriel Marawgeh

Telefon: 0850828337

Till

Kulturnämnden

Uppgiftsskyldighet för myndigheter och auktoriserade sammanslutningar för förmedling av barn från utlandet samt stärkt skydd för enskildas uppgifter i Adoptionskommissionens verksamhet

Kontorsyttrande över remiss från kommunstyrelsen

Sammanfattning

Stadsarkivet har genom stadsledningskontoret fått remissen om en statlig promemoria där det föreslås en ny lag om skyldighet för myndigheter och auktoriserade sammanslutningar för förmedling av barn från utlandet för adoption att lämna uppgifter till Adoptionskommissionen (S 2021:08). Uppgiftsskyldigheten innebär att myndigheter och auktoriserade sammanslutningar, på begäran av Adoptionskommissionen ska lämna uppgifter som de förfogar över, om Adoptionskommissionen behöver uppgifterna för att fullgöra sitt utredningsuppdrag i den del som avser kartläggning och analys av adoptionsverksamheten.

För Stadsarkivets del gäller det främst utlämnande av uppgifter från Stockholms tingsrätt.

Vidare föreslås att en ny sekretessreglering införs i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) till skydd för uppgifter om enskilda i Adoptionskommissionens verksamhet. Sekretessen ska gälla för uppgifter om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden hos Adoptionskommissionen i dess verksamhet som avser kartläggning och utredning av Sveriges internationella adoptionsverksamhet, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men om uppgiften röjs. För uppgifter i en allmän handling föreslås att sekretessen ska gälla i högst 70 år.

Lagförslagen föreslås träda i kraft den 1 mars 2024.

Bakgrund

Den 28 oktober 2021 beslutade regeringen att ge en särskild utredare i uppdrag att kartlägga och analysera hur regelverk, organisering och processer inom Sveriges internationella adoptionsverksamhet har fungerat tillbaka i tiden fram till i dag (dir. 2021:95). Utredningen har antagit namnet Adoptionskommissionen (S 2021:08).

Kommissionen ska bl.a. klargöra förekomsten av eventuella oegentligheter inom Sveriges internationella adoptionsverksamhet och hur regeringen, berörda statliga myndigheter, kommuner, auktoriserade sammanslutningar, ideella organisationer och andra privata aktörer agerat och förhållit sig till eventuella oegentligheter utifrån respektive aktörs ansvar och roll. Kommissionen ska särskilt belysa oegentligheter som pekar på strukturella eller systematiska problem som har funnits eller finns i dag.

Utredningsuppdraget omfattar perioden från mitten av 1900-talet till nutid och avser alla former av adoptionsförmedling som finns och har funnits inklusive olika former av privat och enskild adoption där ingen egentlig förmedling sker. Kommissionen ska fokusera på dels de ursprungsländer varifrån flest internationella adoptioner till Sverige skett, dels de ursprungsländer där det finns vetskap eller allvarliga misstankar om att det förekommit oegentligheter i adoptionsprocessen.

I uppdraget ingår att bl.a. hämta in kunskap från adopterade, adoptivföräldrar, berörda statliga myndigheter, kommuner, regioner, auktoriserade sammanslutningar och adopterades intresseföreningar. I den mån det är möjligt ska kunskap och synpunkter inhämtas från privatpersoner och nedlagda sammanslutningar som tidigare förmedlat internationella adoptioner till Sverige.

Ärendet

Stadsarkivet har fått möjlighet att yttra sig över remissen av en statlig promemoria där det föreslås en ny lag om skyldighet för myndigheter och auktoriserade sammanslutningar för förmedling av barn från utlandet för adoption att lämna uppgifter till Adoptionskommissionen (S 2021:08).

Det är utifrån uppdraget som Kommissionen behöver inhämta uppgifter från myndigheter med flera, bl.a. Stadsarkivet och det i enlighet med 2 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen, där var och en ha rätt att ta del av allmänna handlingar

Vidare föreslås att en ny sekretessreglering införs i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) till skydd för uppgifter om enskilda i Adoptionskommissionens verksamhet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom verksamhetsledningen och avdelningen Verksamhetsstöd.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stadsarkivet vidhåller grunderna för offentlighetsprincipen och utlämnande av allmän handling i enlighet med 2 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen, där var och en ha rätt att ta del av allmänna handlingar.

Vid varje utlämnande av allmän handling är grunden i första hand om utlämnande kan ske utifrån Offentlighets- och sekretesslagen. OSL, (2009:400). För att, som offentlig myndighet, kunna bryta sekretessen t.ex. för individärenden krävs det att en ny förordning eller lag införs i enlighet med 10 kap. 28 § OSL. Om det inte införs sekretessbrytande bestämmelse i förordning eller lag kommer Stadsarkivet inte att kunna, utan inskränkning, lämna uppgifter som enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden (2 kap. 2 § TF).

Det är dock nödvändigt att kommissionen vid en begäran tydliggör vilka uppgifter som den behöver. Som vid all hantering av uppgifter som omfattas av sekretess eller tystnadsplikt ska bara de uppgifter inhämtas som är nödvändiga för att utföra ett arbete med det givna ändamålet.

Stadsarkivet ser positivt på Kommissionens förslag på att ny förordning som är sekretessbrytande införs så att begärda uppgifter kan lämnas ut utan att myndigheten bryter bestämmelser i OSL.

Vidare ser Stadsarkivet positivt på att ny bestämmelse införs i OSL som reglerar sekretessen hos Kommissionen och tidsgränsen för sekretessen hos Kommissionen sätt till 70 år.

När det gäller behandling av personuppgifter enligt GDPR menar Kommissionen att det är nödvändigt för kommissionen, för att genomföra sitt utredningsuppdrag, kunna få del av även känsliga personuppgifter. Detta medför att det är nödvändigt att de myndigheter och sammanslutningar som har personuppgifterna lämnar ut dessa till kommissionen.

Stadsarkivets bedömning är att den redovisning som Kommissionen gör i promemorian visar tydligt hur och vilka lagliga grunder det finns för Kommissionen att behandla utlämnade personuppgifter och tillstyrker att myndigheten, med föreslagna ändringar i lag, även lämnar ut känsliga personuppgifter till kommissionen.

Lenart Ploom
Stadsarkivarie
Stockholms stadsarkiv

Bilagor

Bilaga 1. Remissen/promemorian Uppgiftsskyldighet för myndigheter och auktoriserade sammanslutningar för förmedling av barn från utlandet samt stärkt skydd för enskildas uppgifter i Adoptionskommissionens verksamhet.